

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företaget.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter om ansökan om jordbrukarstöd

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:2) om ansökan om jordbrukarstöd.

Förslagsställaren föreslår bland annat en ändring i sista ansökningsdatum för jordbrukarna. Vidare föreslås även en förenklad ansökningsprocess för juridiska personer som söker stöd till unga jordbrukare och en möjlighet att förlänga åtaganden för jordbrukare som har ett åtagande som löper ut 2021. De flesta övriga ändringar är redaktionella och av mindre betydelse för jordbrukarna.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i remissen att Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:2) om ansökan om jordbrukarstöd innehåller samlade gemensamma bestämmelser för hur jordbrukare ska ansöka om stöd. Vidare anges att föreskriften innehåller bland annat grundläggande krav för ansökningsprocessen, viktiga tidpunkter, vilka uppgifter som ska lämnas senast sista ansökningsdag vid ansökan om direktstöd, åtagande för miljöersättningar och utbetalning, samt regler för överlåtelse. Det anges därutöver att en stor del av reglerna för ansökningsprocessen redan finns i EU-regelverket.

Vidare anges att målet med föreskriften är att det ska finnas tydliga regler för hur jordbrukarna ska söka de stöd och ersättningar som omfattas av föreskriften, så att ansökningsprocessen och handläggningen blir så enhetlig och förutsägbar som möjligt. Förslagsställaren anger vidare att ändringarna i föreskriften görs för att möjliggöra detta.

Beträffande ändring i 7 § som avser sista ansökningsdag anges att Jordbruksverket, inför varje nytt stödår, utreder vilket datum som är mest lämpligt som sista ansökningsdag. Utredningen tar hänsyn till vilka krav som ställs från EU-kommissionen, regeringen och länsstyrelsen för att säkerställa en korrekt utbetalning av stöd. Inför 2022 har Jordbruksverket kommit fram till att sista ansökningsdag bör vara den 13 april. Det anges att sista

ansökningsdag infaller vecka 15, vilket har fungerat bra de senaste fyra åren och väntas fungera bra även kommande år.

Beträffande tillägget i 9 § 2 p. som avser underlag vid ansökan om stöd till unga jordbrukare anges att en juridisk person som söker stöd till unga jordbrukare ska enligt nuvarande regelverk skicka in ett underlag som visar vem som äger jordbruksföretaget och hur ägandet är fördelat. Förslagsställaren föreslår nu ett tillägg som innebär att om ägarfördelningen är samma som föregående år kan sökanden bekräfta i ansökan att tidigare inskickat underlag fortfarande gäller, i stället för att skicka in underlaget på nytt. Med den här ändringen vill Jordbruksverket förenkla ansökningsprocessen för juridiska personer som söker stöd till unga jordbrukare.

Beträffande ändring i 10 e § som avser förlängning av åtagande anges att ändringen innebär att åtaganden som jordbrukarna ansökte 2017 kan förlängas till och med 2022. Jordbrukare som saknar beslut om åtagande kan ansöka om förlängning om villkoren för att få ett åtagande var uppfyllda 2015, 2016 eller 2017. På detta sätt kan de jordbrukare som har ett åtagande som löper ut 2021, men som inte har fått sitt beslut om åtagande, ansöka om förlängning och få stöd även 2022.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i remissen att ändringar kopplade till det nya stödåret är nödvändiga för att jordbrukarna ska kunna ansöka om stöd. Om Jordbruksverket inte gör sådana ändringar i föreskriften kommer jordbrukarna inte kunna ansöka om stöd. Det finns därför inte några alternativ till att göra dessa ändringar.

Beträffande tillägget i 9 § 2 p. som avser underlag vid ansökan om stöd till unga jordbrukare anges att om det inte ändras måste juridiska personer som söker stöd till unga jordbrukare även i fortsättningen skicka in ett nytt ägarintyg varje år, även om ägarfördelningen inte har förändrats sedan föregående år.

Beträffande förlängning av åtagande anges att om det inte ändras kommer de jordbrukare som har ett åtagande som löper ut 2021, men som inte fått sitt beslut om åtagande, inte kunna ansöka om förlängning av åtagande. Därmed skulle de från och med 2022 inte kunna få stöd för den berörda ersättningsformen. Förslagsställaren bedömer mot denna bakgrund att det inte finns någon alternativ lösning till detta.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren anger att de föreslagna ändringarna är av begränsad omfattning och gäller tillämpning av befintliga EU-rättsliga bestämmelser. Regleringen bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i remissen att föreskriften måste träda i kraft inför att e-tjänsten SAM Internet öppnar för att Jordbruksverket och länsstyrelsen ska kunna handlägga ansökningarna om stöd. SAM Internet är planerat att öppna för ansökningar den 9 februari 2022. Föreskriften föreslås träda i kraft samma datum.

Vad gäller informationsinsatser anges att Jordbruksverket kommer att informera om ändringarna i föreskriften via väl etablerade kanaler i god tid innan ikraftträdandet. Det kommer bland annat att ske via Jordbruksverkets hemsida och information i olika forum, till exempel Konsultinfo. Vidare anges att inför att SAM Internet öppnar kommer Jordbruksverket att göra ett riktat utskick till de jordbrukare som sökte stöd föregående år.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i remissen att de som berörs av regleringen i föreskriften är de jordbrukare som ansöker om stöd. Förslagsställaren uppskattar att cirka 60 000 jordbruksföretag söker stöd årligen. Vidare anges att samtliga företag berörs av de ändringar som är kopplade till det nya stödåret. De berörda företagen är huvudsakligen små, men arealstorleken varierar från ett fåtal hektar per företag till ett fåtal företag med hundratals hektar per företag.

Beträffande tillägget i 9 § 2 p. som avser underlag vid ansökan om stöd till unga jordbrukare anges att förslaget väntas beröra ungefär 275 jordbruksföretag. Vidare anges att ungefär 4500 jordbrukare ansöker om stöd till unga jordbrukare varje år. Ungefär 10 procent av dessa jordbrukare söker i juridisk person, det vill säga cirka 450 stycken. Förslagsställaren uppskattar att mer än hälften av dessa företag har samma ägarförhållanden som året innan, vilket innebär att det är rimligt att ungefär 275 företag berörs av regleringen.

Beträffande ändring i 10 e § som avser förlängning av åtagande anges att regleringen väntas som mest beröra ungefär 10 600 företag med totalt 11 500 åtaganden för ekologisk produktion, betesmarker och slätterängar, vallodling, fåbodar, hotade husdjursraser, minskat kväveläckage och skyddszoner. Siffrorna avser det antal företag som har åtaganden och det antal åtaganden som löper ut 2021. Jordbruksverket antar att nästan alla jordbrukare som berörs kommer att vilja förlänga sina åtaganden.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är tillräckligt tydlig. Regelrådet finner vidare att storleksbeskrivningen av berörda företag avseende ändring i 7 § är tillräckligt tydlig. Regelrådet vill dock anföra att det saknas en storleksbeskrivning av berörda företag avseende ändringar i 9 § 2 p. och 10 e §. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren kunde angett detta med en kort information. Avsaknaden av sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar, men utifrån storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna ändringarna inte innebär några större kostnadsmissiga konsekvenser för de jordbrukare som berörs av regelverket. Det anges att tillägget i 9 § 2 p. som avser underlag vid ansökan om stöd till unga jordbrukare väntas förenkla ansökningsprocessen för juridiska personer som söker stöd till unga jordbrukare. Om ägandefördelningen är samma som föregående år behöver sökanden inte skicka in något nytt intyg, utan kan bekräfta detta i ansökan. Detta väntas medföra en minskning i administrativ kostnad för de cirka 275 jordbruksföretag som berörs av regleringen. Förslagsställaren uppskattar tidsåtgången för den minskade administrativa bördan till cirka 0,25 timme per företag och år. Förslagsställaren uppskattar vidare kostnaden för den minskade administrativa bördan till cirka 19 100 kronor per år. Det anges att förslagsställaren har vid beräkningen utgått från Tillväxtverkets beräkningsformel för administrativa kostnader på grund av förändrad tidsåtgång.

Beträffande ändring i 10 e § som avser förlängning av åtagande anges att tillägget inte innebär någon ökad administrativ kostnad jämfört med nuvarande reglering som infördes inför ansökningsåret 2020. Vidare anges att de jordbrukare som vill förlänga sina åtaganden behöver ange det i ansökan, men antalet jordbrukare som berörs är ungefär detsamma som tidigare och tidsåtgången bör totalt sett vara oförändrad. Det innebär att regleringen totalt sett inte väntas påverka företagens administrativa kostnader jämfört med nuvarande regelverk och krav. Förslagsställaren bedömer därutöver att övriga ändringar i föreskriften inte förändrar jordbrukarnas administrativa börda.

Regelrådet finner redovisningen av administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna ändringarna är av sådant slag att de inte medför några andra kostnader för företagen eller att företagen behöver vidta några andra åtgärder.

Regelrådet finner redovisningen av andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna ändringarna är av ett sådant slag att de inte medför några väsentliga förändringar i företagens konkurrensförhållanden jämfört med idag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att det finns en information om hur förslagsställaren ser på konkurrensförhållandena för berörda företag. Regelrådet kan inte se någon uppenbar påverkan på konkurrensförhållandena som kunde och borde ha tagits upp. Beskrivningen är därför tillräcklig.

Regelrådet finner därför redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna ändringarna inte påverkar företagen i andra avseenden än vad som har nämnts tidigare.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i remissen att de föreslagna ändringarna är av sådant slag att de inte bedöms ha någon större påverkan på konkurrensförhållandena för de företag som får stödet idag, oavsett storlek på företagen. Förslagsställaren bedömer därför att det inte finns några särskilda skäl att ta hänsyn till små företag vid utformningen av reglerna.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Förslagsställaren har utförligt och tydligt beskrivit sina överväganden och förslag. Regelrådet finner dock att det saknas en beskrivning av berörda företagens storlek avseende ändringar i 9 § 2 p. och 10 e §. Samtliga övriga aspekter uppfyller dock kvalitetskraven, vilket är avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 10 november 2021.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall

Claes Norberg
Ordförande

Steven Wall
Föredragande